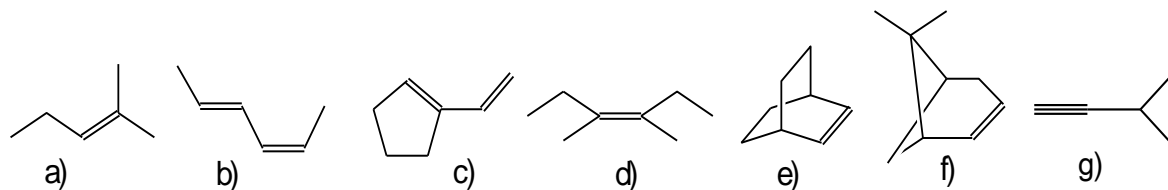

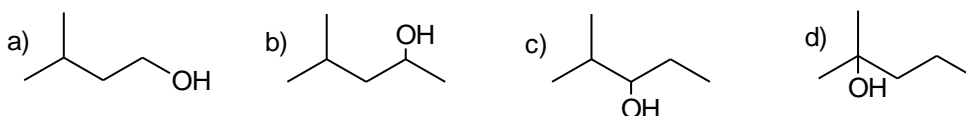
Chemia Organiczna. Ćwiczenia - Lista III

1. Podaj nazwy wg nomenklatury IUPAC następujących związków:

2. Podaj wzory i nazwy produktów reakcji 1-metylocyklopentenu z następującymi reagentami:
 a) HBr stęż., b) HBr wobec $(RO)_2$, c) Br_2 w CCl_4 , d) $HCOOH/H_2O_2$ potem hydroliza, e) $Hg(CH_3COO)_2, H_2O$, potem $NaBH_4, H_2O$ f) $[BH_3]$, a następnie H_2O_2/HO^- , g) $KMnO_4, (0^\circ - 5^\circ C)$, h) D_2 / Pt . Określ regio- i stereoselektywność każdej z tych reakcji, i) O_3 , potem Zn/CH_3COOH

3. Jakie alkeny powstają przez odwodnienie następujących alkoholi:

4. Wyjaśnij mechanizm następujących reakcji:

- a) propen + bromowodór
 b) cyklopenten + brom
 c) ozonoliza cyklopentenu

5. Określ budowę (wzory) alkenów na podstawie podanych produktów ich ozonolizy:

- a) $HCHO$ i CH_3COCH_3 , b) 2 $C_2H_5COCH_3$, d) $OHC-(CH_2)_4-CHO$,
 e) 2 $OHC-CH_2-CHO$, f) $CH_3CO(CH_2)_3COCH_3$.

6. Zaproponuj jak z propenu otrzymać: a) 1,2-propanodiol, b) 2-bromopropan, c) 1-bromopropan, d) 3-bromopropen, e) 1,2,3-tribromopropan, f) propan-1-ol, g) propan-2-ol, h) 1,2-dibromopropan, i) propyn, j) heksan.

7. Zaproponuj jak będzie wyglądał mechanizm reakcji izobutyleny z HBr w warunkach elektrofilowych, a jak w rodnikowych?

8. Zaproponuj syntezę następujących węglowodorów ze wskazanych substratów, podając reagenty i warunki oraz wzory i nazwy związków powstających w kolejnych etapach:
 a) butan z acetyleny, b) butan z etyleny, c) heksan z etyleny i acetyleny, d) 3-heksyn z acetyleny, e) 2-heksyn z propenu, f) okt-3-yn z 1-butenu, g) (E) i (Z)-heks-3-en z acetyleny i etyleny, h) (Z-heksa)-1,4-dien z propynu.
 (Wcześniej otrzymane związki można stosować jako substraty w kolejnych syntezach.)

9. Podaj wzory i nazwy produktów poniższych reakcji oraz napisz ich przebieg:

- a) cykloheksa-1,3-dien + równomolowa ilość bromu.
 b) heksa-1,3-dien + równomolowa ilość bromowodoru.

10. Jakie przewidujesz produkty reakcji 1 mola 5-decynu z następującymi odczynnikami:
- a) H_2 , katalizator Lindlara   b) Li w NH_3 c) 1 mol Br_2
d) BH_3 , potem H_2O_2/OH^- e) H_2O , H_2SO_4 , Hg^{2+} f) 2 mole $HCl(g)$
11. Z jakich alkenów należy wyjść i w jakich warunkach przeprowadzić reakcje, by otrzymać następujące halogenki alkilowe:
- a) 1-chlorobutan   b) 1-jodo-1-etylocykloheksan
c) $CH_3CH_2CHBrCH_2CH_2CH_3$ d) 3-chloro-2-metylopentan
e) 1-chloroetylocykloheksan   f) 1,4-dibromocyklopenten-2
12. Podać wzór strukturalny produktu reakcji Dielsa-Aldera:
- a) dimeryzacja cyklopentadienu
b) 2,3-dimetylobuta-1,3-dien + cyklopenten
c) 1,3-cykloheksadien + akrylonitryl: $(CN)_2C=C(CN)_2$
d) 2-metylo-buta-1,3-dien + propyn (dwa produkty)
e) izopren z bezwodnik maleinowy:

